

Tisztelt Fővárosi Törvényszék!

**igazolási kérelme
ellentmondása és
írásbeli ellenkérelme**

**CRCB Közpolitikai és Közgazdasági Elemző Intézet
Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság
(székhely: [redacted])
alperesnek**

**képv.: Dr. [redacted] ügyvéd
(székhely: [redacted],
[redacted]@ [redacted])**

**Közbeszerzési Hatóság
(székhely: [redacted])
felperes**

**képv.: Dr. [redacted] Ügyvédi Iroda
([redacted],
[redacted]@ [redacted])**

**által indított, 22. P. 23.829/2018. számon folyamatban
lévő, személyhez fűződő jog megsértése miatt indított
perében**

Tisztelt Fővárosi Törvényszék!

A Közbeszerzési Hatóság (székhelye és kézbesítési címe: [REDACTED], e-mail cím: [REDACTED]@[REDACTED], nyilvántartásba véve a Magyar Államkincstárnál PIR 329190 szám alatt, adószám: 15329190-2-41, törvényes képviselője: [REDACTED] elnök, hivatali kapu neve: KHJOG – Közbeszerzési Hatóság Jogtanácsos, hivatali kapu címe (KRID): 439830111, jogi képviselő: Dr. [REDACTED] Ügyvédi Iroda, székhely: [REDACTED], telefon: +36-[REDACTED], fax: +36-[REDACTED], e-mail cím: [REDACTED]@[REDACTED], cégkapu neve: Dr. [REDACTED] Ügyvédi Iroda, cégkapu címe: [REDACTED]#cegkapu) **felperes** által a CRCB Közpolitikai és Közgazdasági Elemző Intézet Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság (székhelye és kézbesítési címe: [REDACTED], nyilvántartja a Fővárosi Törvényszék Cégbírósága 01-09-698940 cégjegyzékszám, adószáma: 12695414-2-41, e-mail címe: [REDACTED]@[REDACTED], törvényes képviselője: [REDACTED] ügyvezető, kézbesítési címe: [REDACTED], jogi képviselő: Dr. [REDACTED] ügyvéd, székhely: [REDACTED], telefon és fax: +36-[REDACTED], e-mail cím: [REDACTED]@[REDACTED], cégkapu neve: Dr. [REDACTED] ügyvéd, cégkapu címe: [REDACTED]#cegkapu) **alperes** ellen személyhez fűződő jog megsértése miatt 22. P. 23.829/2018. számon folyamatban lévő perében kívül jegyzett és meghatalmazással (A/1) igazolt jogi képviselőnk útján az alábbi

igazolási kérelmet

terjesztjük elő a Pp. 152. § (1) és (2) bekezdése alapján.

A Fővárosi Törvényszék 2019. március 5. napján 22. P. 23.829/2018/5. szám alatt bírósági meghagyást bocsátott ki az alperessel szemben, amelyről az alperes ügyvezetője, [REDACTED] 2019. április 17. napján akként értesült, hogy a felperes jogi képviselője ajánlott levélben a bírósági meghagyásban foglaltak teljesítésére hívta fel.

Az alperes ügyvezetője másnap, 2019. április 18. napján megjelent a Fővárosi Törvényszéken iratbetekintés végett, ahol meggyőződött róla, hogy a fenti bírósági meghagyás nem csak hogy jogerőre emelkedett 2019. március 23. napján, hanem az abban foglalt 15 napos teljesítési határidő is lejárt.

Ezt megelőzően az alperest két alkalommal postai úton értesítette a bíróság, hogy a felperes keresetlevelét visszautasította, egy alkalommal pedig arról, hogy a keresetlevél visszautasításáról szóló végzés jogerőre emelkedett, ezt követően viszont a bíróság az alperes cégkapujára küldte meg a keresetlevél kézbesítésével egyidejűleg 22. P. 23.829/2018/2. számú végzését, melyben felhívta arra, hogy 45 napon belül terjesszen elő írásbeli ellenkérelmet, valamint a 22. P. 23.829/2018/5. szám alatti bírósági meghagyást is.

Az alperes cégkapuját az adott időszakban szóbeli megbízás alapján [REDACTED] adminisztrátorként kezelte, aki egyébként a cég adóügyeit könyvelőként intézte. [REDACTED] a cég adóügyeinek intézése során havonta egy-két alkalommal lépett be a cégkapuba, tekintettel arra, hogy a cég negyedéves áfabevallású, azonban e belépések során nem tulajdonított jelentőséget a Fővárosi Törvényszék küldeményeinek, így ezekről [REDACTED] ügyvezető nem értesült 2018. december 11. napja óta, amikor is a bíróság 22. P. 22.496/2018/4. számú végzését postai úton még kézhez kapta. Sajnálatos módon [REDACTED] a megbízás tartalmát sem értette meg teljeskörűen, és abban a hiszemben volt, hogy kizárólag az adóügyekkel kapcsolatos

küldeményekre kell koncentrálnia, csak e tekintetben kapott megbízást, noha az egyéb küldeményekre is kapott, ráadásul a bíróság küldeményeire rákattintva (de a tartalmukat nem megismerve) azokat lényegében hivatalosan is átvette. ([redacted] adminisztrátor nyilatkozatát A/1. alatt csatoljuk.)

Azokat a körülményeket, amelyek a mulasztás vétlenségét valószínűvé teszik, az alábbiak szerint adjuk elő.

[redacted] ügyvezető mindvégig abban a hiszemben volt, hogy a bíróság az ügyben postai úton küldi meg számára a küldeményeket, figyelemmel arra, hogy ez három esetben már így történt. Az alperesi cég 2018. május 22. napján nyitotta cégkapuját, de jelen ügyben ezt követően is postai úton kapta meg a küldeményeket 2018. december 11. napjáig, tehát az ügyvezető alappal gondolhatta azt, hogy ez a későbbiekben is így történik. Ennek megfelelően nem gondolt – nem is gondolhatott – arra, hogy a felperes harmadik alkalommal benyújtott keresetlevelét a bíróság már cégkapun keresztül küldi meg. Helyzetértékelését az is erősítette, hogy a felperes egy interjúban már-már barátságosan nyilatkozott a CRCB Nonprofit Kft.-ről, azt kifogásolva, hogy miért nem mennek el hozzájuk konzultálni (lásd itt: https://www.youtube.com/watch?time_continue=1&v=LE2gRsqqB6k a 4-12. perc között, a mondat 4:51-nél hangzik el), amiből szintén azt a következtetést lehetett levonni, hogy a felperes a további pereskedés helyett a konzultációt részesítené előnyben.

Az alperesi ügyvezető arra sem gondolhatott, hogy [redacted] adminisztrátor figyelmét a bíróság küldeményei elkerülik, mivel ilyen korábban még sohasem fordult elő, illetve ő maga még e-mail értesítéseket sem kapott a cégnek érkező küldeményekről, mivel nem ő a cégkapu megbízott, és a cégkaput sohasem nézte meg annak account-jának létrehozása óta.

Előadjuk továbbá, hogy a 2018-as év a kézbesítés módját tekintve átmeneti évnek tekinthető, így indokolt lehet ezt a tényt a vétlenség megítélése körében figyelembe venni. Talán szerencsésebb lett volna egy olyan jogszabályi megoldás, mely szerint postai úton hivatalosan is felhívják a figyelmét az ügyvezetőnek arra, hogy egy meghatározott időponttól kezdve a cégkapun fogja megkapni küldeményeit, mert ebben az esetben biztosan nem kerül az adott helyzetbe. Sajnálatos módon a tények azt igazolják, hogy a cégkapu használatához, működtetéséhez több tapasztalatra van szükség, és egy átmeneti időszakban talán ezt figyelembe tudják venni a bíróság.

Végezetül előadjuk, hogy mint az a bíróság előtt is ismert, egy cég érdemi tevékenységét nagyban rontja, ha az ezt végzők idejét adminisztrációs tevékenységek kötik le, ezért kerül sor adminisztratív munkatársak felvételére. Ez különösen igaz a CRCB Nonprofit Kft.-re, ahol magas szintű kutatási tevékenység folyik. Az alperes ügyvezetőjéről, [redacted] közgazdászról, szociológusról tudni kell, hogy 1984-ben szerzett egyetemi diplomát a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem pénzügyi szakán, 1989 óta pedig egyetemi doktori fokozattal rendelkezik. 1990-1991-ben ösztöndíjasként a párizsi École des Hautes Études en Sciences Sociales (EHESS) hallgatója volt, kandidátusi fokozatát szociológiából a Magyar Tudományos Akadémián szerezte 1998-ban. A Korrupciókutató Központ Budapest (CRCB) társalapítója és igazgatója, az MTA KRTK KTI tudományos főmunkatársa. Főbb kutatási területei a jó kormányzás problémaköre, ezen belül a korrupció vizsgálata, az állam és a vállalkozások közötti kapcsolatok, a rejtett gazdaság és az adócsalás. Tanulmányai jelentek meg hazai és nemzetközi közgazdasági és szociológiai folyóiratokban, szerkesztett kötetekben. Számos nemzetközi kutatási programban vett részt, amelyeket az EU Bizottság, a Nyílt Társadalomért Alapítvány, a Francia Köztársaság Kormánya, az USAID, az EBRD, a

Világbank és az ICEG támogatott. Jelenleg a közbeszerzési eljárások korrupciós kockázatait, a közbeszerzési verseny és a politikai favoritizmus összefüggéseit vizsgálja ökonometriai módszerekkel nagy adatbázisok elemzésén keresztül. A fentiek folytán természetszerű, hogy a CRCB Nonprofit Kft. adminisztratív tevékenységével egyáltalán nem tud foglalkozni, ugyanakkor különösen érzékenyen érinti az immár jogerőre emelkedett bírósági meghagyás, mivel az alapjaiban veszélyezteti jövőbeli tevékenységét, tudományos megítélését, így álláspontunk szerint az igazolási kérelem méltányos elbírálása ebben az esetben kiemelkedően fontos.

Az igazolási kérelemmel egyidejűleg a Pp. 182. § (1) bekezdése alapján a 22. P. 23.829/2018/5. számú bírósági meghagyás ellen

ellentmondással

élünk, és kérjük, hogy azt a bíróság a Pp. 153. § (4) bekezdése alapján szíveskedjen úgy tekinteni, mintha azt az alperes az elmulasztott határidőn belül teljesítette volna, továbbá kérjük, hogy a bíróság ugyanezen törvényhely alapján a 22. P. 23.829/2018/5. számú bírósági meghagyást szíveskedjen hatályon kívül helyezni.

Az ellentmondással egyidejűleg a Pp. 182. § (2) bekezdése alapján az alábbi írásbeli ellenkérelmet terjesztjük elő.

Ellenkérelem

1. Bevezető rész

1.1. Eljáró bíróság megnevezése, bírósági ügyszám:

Fővárosi Törvényszék, 22. P. 23.829/2018.

1.2. Felperes adatai:

1.2.1. A szervezet neve:

Közbeszerzési Hatóság

1.2.2. Székhely:

[REDACTED]

1.3. Alperes adatai:

1.3.1. A szervezet neve:

CRCB Közpolitikai és Közgazdasági Elemző Intézet Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság

1.3.2. Székhely:

[REDACTED]

1.3.3. Kézbesítési cím:

[REDACTED]

1.3.4. A törvényes képviselő adatai:

név: [REDACTED] ügyvezető

kézbcsítési cím: [REDACTED]

1.4. Alperes jogi képviselője:

1.4.1. név: Dr. [REDACTED]

1.4.2. székhely: [REDACTED]

1.4.2. telefonszám: +36- [REDACTED]

1.4.3. elektronikus levélcí: [REDACTED]

2. Érdemi rész

2.2. Alperes érdemi védekezése

2.2.1 Az alperes által hivatkozott anyagi jogi kifogások a jogalap megjelölése útján és az azokat megalapozó tények, továbbá az ezek közötti összefüggés levezetésére vonatkozó jogi érvelés

A) Jogalap megjelölése

A keresetlevél Érdemi részének I. pontjában előterjesztett kereseti kérelemmel szemben a Ptk. 2:42. § (1) bekezdését jelöljük meg anyagi jogi kifogásként, mely szerint a személyiségi jogok általános védelme keretében mindenkinek joga van ahhoz, hogy törvény és mások jogainak korlátai között személyiségét, így a jóhírnév tiszteletben tartásához való jogát szabadon érvényesíthesse, és hogy abban őt senki ne gátolja. A (2) bekezdés szerint a személyiségi jogok a törvény védelme alatt állnak. A Ptk. 2:42. § d) pontja alapján a személyiségi jogok sérelmét jelenti különösen a becsület és a jóhírnév megsértése, míg a Ptk. 2:45. § (2) bekezdése szerint a jóhírnév megsértését jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó és e személyt sértő, valótlan tény állít vagy híresztel, vagy valós tény hamis színben tüntet fel.

További anyagi jogi kifogásként jelöljük meg Magyarország Alaptörvényének X. cikk (1) bekezdését, mely szerint Magyarország biztosítja a tudományos kutatás szabadságát, míg a (2) bekezdés szerint tudományos igazság kérdésében az állam nem jogosult dönteni, tudományos kutatások értékelésére kizárólag a tudomány művelői jogosultak.

B) A jogalapot megalapozó tények

A CRCB tudományos kutatómunkát végző kutatási szervezet (ún. „think-tank”), amely a jó kormányzás, az átláthatóság és az ezeket romboló jelenségek, közöttük a kartellek, a korrupció problémakörével foglalkozik. Ezeket a témákat közgazdasági, ökonometria és szociológiai módszerekkel kutatja a politikai gazdaságtan és a gazdaság-szociológiai elmélet keretei között.

Tanulmányait és kutatási eredményeit felhasználja, idézi az USA kormánya, a Világbank, az OECD, az EBRD, az EU Parlament, az EU Bizottság, a lengyel kormány és több magyar állami intézmény (Gazdasági Versenyhivatal, Állami Számvevőszék) is.

A CRCB 2018. január 19-én hozta nyilvánosságra honlapján a „*Bangladesh, Zambia & Hungary. Data publication practice of the Hungarian Public Procurement Authority*” című angol nyelvű tanulmányát.

Ez a tanulmány előtanulmánya volt annak a tanulmánynak, amely 118 ország közbeszerzési hatóságainak adatközlési gyakorlatát vizsgálta, és amelyet 2018. novemberében tettünk közzé ugyancsak angol nyelven (Fölsz, H; Toth, I. J. 2018. *Data publication practices of public procurement authorities around the world – 2018*. November 2018. Budapest: CRCB. <http://www.crcb.eu/?p=1563>).

A tanulmány négy részből áll, amelyek a következőkkel foglalkoznak: 1. a kutatási probléma leírása; 2. a szerződés szintű strukturált letölthető adatoknak a honlapon való navigációval („kattintással”) való keresésének tapasztalatai; 3. a szerződés szintű strukturált letölthető adatoknak keresőmotorral (*web crawler*) való keresésének tapasztalatai; 4. Zambia, Banglades és Magyarország közbeszerzési hatóságai honlapjainak összehasonlítása a szerződés szintű strukturált letölthető adatoknak a honlapokon való elérhetősége szempontjából.

A tanulmányban először a magyar Közbeszerzési Hatóság (KH) honlapján kizárólag a szerződések odaítéléséről szóló közlemények letölthetőségét illetve elérhetőségét vettük vizsgálat alá úgy, hogy egy hipotetikus felhasználó/érdeklődő keresési aktivitásán keresztül vizsgáltuk e dokumentumok elérhetőségét. (Lásd az 1.1. pontot az 5. oldalon: „*As users, we would like to see and/or download the contract awards of the Hungarian public tenders published in 2017 on the website of the Hungarian Public Procurement Authority (http://www.kozbeszerzes.hu/)*”). Ezt követően vizsgáltuk azt, ha ugyanezt a problémát egy keresőmotor segítségével kívánjuk elvégezni, akkor milyen eredményre jutunk. Írtunk arról, hogy ekkor több letöltött rekord esetében hibás kategorizálást tapasztaltunk. A tanulmány 4. pontjában a magyar, a zambiai és a bangladesi közbeszerzési hatóságnál a szerződések odaítélésre vonatkozó adatok közlését, ennek gyakorlatát hasonlítottuk össze.

Mint fent említettük, ez a tanulmány előtanulmányul szolgált egy későbbi tanulmányunkhoz, amelyben az itteninél több szempontot figyelembe véve a világ 118 országa közbeszerzési hatóságának adatközlési gyakorlatát vizsgáltuk kvantitatív eszközökkel. Ez lehetséges, sőt új és fejlődő kutatási irány az intézmények hatékonyságának vizsgálatában. Ez a kutatási irány nem percepciókon, szakértői véleményeken, lakossági vagy vállalati adatfelvételeken keresztül, hanem adminisztratív adatok, dokumentumok vagy más kemény adatok kvantitatív elemzésén keresztül jut standard, nem torzított indikátorokhoz, és ezek felhasználásával vizsgálja a intézmények magatartását, az intézmények célszerűség szerinti jóságát (lásd pl. Fazekas, Tóth, King. 2016. An Objective Corruption Risk Index Using Public Procurement Data. *European Journal on Criminal Policy and Research* 22(3), April; vagy Bencze M., Ng, Gar Yein (eds.). 2018. *How to Measure the Quality of Judicial Reasoning*. Springer, lásd <https://bit.ly/2GAm27E>).

A tanulmány vizsgálata során a felperesnek feltehetően nem volt tudomása ezekről az új kutatási irányzatokról, új eredményekről, és ez indokolhatja azt az álláspontját, mely szerint nem tartja összehasonlíthatónak pl. Zambia, Banglades vagy bármely más ország, illetve

Magyarország honlapját, valamint ezen belül az országok közbeszerzési hatóságainak adatközlési gyakorlatát.

A transzparenciát legjobban szolgáló megoldást már a tanulmány 1.2. pontjában bemutattuk, világossá téve, hogy közbeszerzések szerződésszintű adatai esetében milyen adatközlési megoldás követését tartanánk ideálisnak a magyar hatóság számára is:

„1.2. The documents of contract award hold very important information for analysing the public tenders concerning intensity of competition, corruption risks or price distortion . From the contract level documents we have information on the name of issuers, the names of the winners, the number of bidders or on the contract values. We can achieve a deep analysis on the irregularities in public procurement (collusion, corruption) by accessing a dataset like this:

table 1.

id	date	name	name	number	net contract	estimated
		of issuer	of winner	of bidder	s value	value
1	15/02/18	X1	W1	1	300,000.00	300,000.00
2	15/02/18	X2	W2	7	1,237,400.00	1,250,000.00
3	14/02/18	X3	W3	2	945,345.00	1,000,000.00
1000	12/01/17	X112	W984	3	563,000.00	570,000.00”

Ezzel világossá és egyértelművé tettük, hogy mit tartanánk jónak, és ezzel azt is, hogy milyen szempontok szerint fogjuk lefolytatni az vizsgálatot.

Ezt követően (1.3. pont) bemutattuk, hogy a szerződések adatainak az 5. pontban leírt struktúrában, azaz egy adattáblában vagy adattáblákban való közzétevése (nyilvánossá tétele) elfogadott és bevett módszer és az Európai Unió is alkalmazza ezt (lásd TED adatbázis: <http://bit.ly/2obRpx1>). Itt az EU több mint 5 millió szerződés adatait teszi így nyilvánossá. Ez a megoldás nem lehetetlen a magyar közbeszerzési hatóság számára sem. Jól mutatja ezt, hogy a CRCB több esetben hozta így nyilvánosságra az általa a KH honlapjáról letöltött, majd tisztított és adatbázisba rendezett adatait (<http://bit.ly/2ogQQRL>).

A tanulmányban azért helyeztünk különös hangsúlyt a Közbeszerzési Hatóság adatközlési gyakorlatának vizsgálatára, mert fontos, hogy ez az adatközlési gyakorlat lehetővé tegye, hogy a közzétett adatokon a többtényezős ökonometria vizsgálatok elvégezhetők legyenek. Mindez a transzparenciát és korrupció elleni fellépést szolgálja, a transzparencia ugyanis nagyon fontos eszköz a korrupció elleni fellépésben: minél átláthatóbb, minél rendezettebb egy közbeszerzési hatóság adatközlési rendszere, különösen a szerződések odaítéléséről szóló közlemények, annál több elemzés végezhető el ezek alapján, és minél több elemzés, adat áll rendelkezésre, annál inkább kimutathatók az összejátszásra és a korrupcióra utaló jelek. Ennek megfelelően az elemzésekre alapozott, célzott ellenőrzési stratégia növelni képes a korrupciós szereplők lebukási valószínűségét. A bűnelkövetésre (közöttük az adócsalásra és a korrupcióra) vonatkozó mikroökonómiai elemzések a bűnelkövetés elleni fellépésben kitüntetett szerepet tulajdonítanak két tényezőnek: a büntetés mértékének és a lebukási valószínűségnek (lásd Becker. G. S. 1968. Crime and Punishment: An Economic Approach. *The Journal of Political Economy*, Vol. 76, No. 2. [Mar. - Apr.], pp. 169-217.). Ezek szorzata határozza meg a korrupció költségeit. Becker és mások is arra hívják fel a figyelmet, hogy e két tényező közül igazán a lebukási valószínűség növelése tud hatékony lenni egy kormányzat számára a bűn - és ezen

belül a korrupt magatartás - visszaszorításért folyó küzdelemben. Mindezeknek megfelelően a CRCB kutatása a magyar KH adatközlési gyakorlatán belül a szerződések nyilvánosságra hozatala gyakorlatának vizsgálatára irányult, mert ennek javítása, átláthatóbbá és egyszerűbbé tétele nagyban segíthetné a korrupt tevékenységek felderítését, jelesül azt, hogy sem az EU-tól kapott támogatásoknál, sem a magyar adófizetők pénzéből megvalósult projekteknél ne lehessen, illetve csak kisebb mértékben lehessen korrupt közbeszerzéseket lebonyolítani.

A tanulmány 2. pontjában a CRCB a KH honlapján elérhető menüpontok, keresési és szűrési funkciók felhasználásával vizsgálta, hogy elérhető és letölthető-e az 1. táblában illusztrált adatszerkezet. Erre a válasz az, hogy ez az adatszerkezet elérhető, de közbeszerzési szerződések listája sehonnan sem letölthető közvetlenül. A tanulmány 4. pontjában leírtak szerint Zambia esetében a válasz az, hogy ez az adatszerkezet már a honlap főoldaláról elérhető, fontos közbeszerzési adatok letölthetők és viszonylag könnyen adatbázisba rendezhetők; Banglades esetében pedig az, hogy az adatszerkezet könnyen elérhető, rendezett formátumú, de az adattábla közvetlenül nem letölthető a honlapról, viszont némi átalakítás után adatbázisba rendezhető.

Ebből fakadóan vonható le az a következtetés, hogy ebből - a korrupció elleni fellépést szolgáló kiemelkedően fontos - szempontból Zambia és Banglades közbeszerzési hatóságának oldala jobb, mint a magyaré. Véleményünk szerint jobban szolgálja a korrupció elleni fellépést, mint a magyar KH honlapja. Ezt a véleményt egyébként mind Zambia, mind Banglades esetében a Fölsz, Tóth, 2018 tanulmány eredményei is megerősítik.

C) A jogalap és az előadott tények közötti összefüggésre vonatkozó jogi érvelés

Álláspontunk szerint az alperes nem sérthette meg a felperes jóhírnevét azzal, hogy egy tudományos kutatás keretében vizsgálat tárgyává tette annak honlapját az adatközlési gyakorlat szempontjából, hiszen ezt a kutatás alapelveinek megtartásával tette, így a tanulmány az Alaptörvény X. cikkében megfogalmazott kutatási szabadság védelme alatt áll.

Természetesen a felperesnek jogában áll a tudományos kutatás során megfogalmazott állításokat megkérdőjelezni vagy cáfolni, de ezt csak egy tudományos vita keretében teheti meg, nem pedig egy személyhez fűződő jog megsértése iránt indított perben, azaz a Ptk. 2:42. § (1) és (2) bekezdésében, a Ptk. 2:42. § d) pontjában és a Ptk. 2:45. § (2) bekezdésében szabályozott személyiségi jogsértés (jóhírnév megsértése) körében egy tudományos munka nem ítéltető meg, e kettő egymásra vetítése értelmezhetetlen.

A tanulmány negyedik része foglalkozik a nemzetközi összehasonlítással. Hogy e feladatot mennyire sikerült teljesítenünk, ennek eldöntése véleményünk szerint nem egy polgári per feladata. Természetes, hogy egy tudományos munka állításai vitathatók és cáfolhatók. A cáfolhatóság egyébként fontos kritériuma a tudományos publikációknak (lásd Karl Popper: A tudományos kutatás logikája, 1997. Budapest: Európa könyvkiadó, illetve angolul: The Logic of Scientific Discovery, London, New York: Routledge. 1992). Természetes, hogy a Popper féle koncepcióról – nem lévén kutatók – a Közbeszerzési Hatóság vezetői, munkatársai nem biztos, hogy hallottak. Egy tanulmányban lehet, bár nem ildomos elkövetni kisebb-nagyobb hibákat, pl. elméleti téren, az alkalmazott módszertanban, illetve előfordulhatnak számítási hibák is, de a hibákat, tévedéseket a tudományos kritika igazíthatja helyre.

Mindezekről függetlenül az ellenkérelem 2.2.3. pontjában részletesen is kifejtésre kerül, hogy az alperes nem állított vagy híresztelt valótlan tényeket, illetve valós tényeket nem tüntetett fel hamis színben, legfőképpen pedig nem alkalmazott tudatos manipulációt.

2.2.2. A kereseti kérelem vitatott része

A keresetlevél I. pontjában előterjesztett kereseti kérelmeket jogalapjukban és összecszerűségükben is vitatjuk. Kérjük a T. Bíróságot, hogy ezen kereseti kérelmeket elutasítani szíveskedjék, és kötelezze felperest a perköltség viselésére.

2.2.3. A keresetlevélben feltüntetett tényekre, bizonyítékokra és bizonyítási indítványokra vonatkozó vitató nyilatkozat és a védekezést megalapozó tények

Amellett, hogy egy tudományos kutatómunka nem értelmezhető személyiségi jogsértés körében, pontról-pontra is cáfolhatók a Közbeszzerzési Hatóság keresetében megfogalmazott állítások (I. rész (a) (i-viii) és b) (i-iv) pontok).

(a) (i) – A keresetben megfogalmazott állítás téves. Egy kutatás azzal, hogy egy nemzetközi összehasonlítást végez bármilyen szempontból, nem sértheti az összehasonlítottak jóhírnevét. Mi a tanulmányban három ország honlapját hasonlítottuk össze, pontosabban ezek szerződésszintű adatainak elérhetőségét vizsgáltuk a három ország esetében. Zambia esetében könnyű dolgunk volt, mert a főoldalról egy kattintással elérhetők és strukturált formában letölthetők ezek az adatok, míg a magyar honlapon csak nagy nehézségek árán (mi 30 kattintást számoltunk, de azt is megjegyeztük, hogy valószínűleg lehet ennél egyszerűbben is, rövidebb úton is eredményre jutni) értük el a kívánt adatokat, míg a szerződés szintű adatok strukturált adattáblában való letöltésére (excel, csv, json, stb.) a magyar oldalon nincs mód.

(a) (ii) Az „adatpublikációs sztenderd” illetve „adatközlési mód” itt egy fogalom, szakterminus (az angol eredetiben jobban hangzik: *publication standard*), amely arra utal, hogy minden hatóság megvalósít valamilyen adatközlési gyakorlatot, alkalmaz valamilyen protokollt. Ha a magyar hatóság nem is tud róla, de neki is van ilyen, hiszen közöl valamilyen formában adatokat a honlapján. Itt is hangsúlyoznunk kell, hogy a felperes keresetében tévesen és hibásan értelmezi a *data publication standard*-ot általános adatközlési gyakorlatnak (*general standard of data publication*), hiszen mi ezt egyszer sem írtuk le a tanulmányban, és a tanulmány első pontjában leszögeztük, hogy – lévén egy előtanulmányról, illetve kutatási jegyzetről szól - csak egyetlen szempontból fogjuk vizsgálni a KH honlapját, mégpedig csak és kizárólag a közbeszzerzési szerződések adatainak elérhetősége szempontjából. Már az absztraktban leírtakból kitűnik ez, ha tartalmilag, a szövegösszefüggéseket figyelembe véve vizsgáljuk az általunk leírtakat:

In this research note we briefly analyse the data publication standard used by the Hungarian Public Procurement Authority regarding its official website. We compare the Hungarian protocol with the case of Zambia and Bangladesh concerning the accessibility of contract award notices.

Illetve itt:

1.1. As users, we would like to see and/or download the contract awards of the Hungarian public tenders published in 2017 on the website of the Hungarian Public Procurement Authority (<http://www.kozbeszerzes.hu/>).

Természetes, hogy egy honlapnak több minőségi vonása van (pl. a keresőfelület teljessége, a szűrési feltételek száma, a szerződések hányféle paramétere kerül közlésre, stb.). A tanulmányban világosan leírtuk, hogy mi kizárólag az eljárások eredményeként odaítélt szerződések szerződésszintű adatait kerestük a KH honlapján. Ezt a tényt nemcsak a 2. vagy a 3. részben hangsúlyoztuk, amikor kifejezetten a szerződésszintű adatok elérhetőségével és letölthetőségével foglalkoztunk, hanem a nemzetközi összehasonlításra vonatkozó részben (4. pont), az absztraktban az erre vonatkozó részben is:

The comparative analysis points out that the quality of the official sites of Zambia or Bangladesh public procurement authority is better than the Hungarian one concerning the accessibility of contract awards.

A tanulmány bevezetőjében, valamint az összehasonlítással foglalkozó 4. rész következtetéseinél is beszéltünk erről. Alaptalan tehát a felperes azon állítása, hogy mi a magyar honlap egészéről mondtunk volna véleményt.

(a) (iii) Azon állítást, miszerint „az összehasonlító elemzés azt mutatja, hogy Zambia és Banglades közbeszerzési hatóságainak hivatalos honlapjai magasabb minőségűek, mint a magyar hatóságé az eljárások eredményeinek hozzáférhetősége szempontjából” a felperes „jóhírnévsértő tényállitásnak” tekinti. Sajnáljuk ezt, de ezt az állítást továbbra is fenn kell tartanunk. Ezt az állítást a KH úgy tudná talán legkönnyebben irrelevánssá tenni, ha javítana a szerződésekre vonatkozó adatközlési gyakorlatán. Megjegyezzük, hogy ha mégis a felperes álláspontja lenne helytálló, akkor a logika szabályai szerint úgy járna el konzekvensen, ha a CRCB második tanulmányát (Fölsz-Tóth, 2018) is megtámadja a magyar bíróságon, mint olyant, amely megsértette a jóhírnevét, ennek eredményei ugyanis (lásd 11. táblázat az 56-57. oldalon) ugyanazok. Az általunk kialakított *Index of Data Availability* mutató szerint (ez 0-tól 1-ig vehet fel értékeket, ahol a 0 a legrosszabb, az 1 a legjobb értéket jelenti) Zambia 0,4911, Banglades 0,4409 és Magyarország 0,4341 értéket ért el. Ez világosan mutatja, hogy a sorrend itt Zambia > Banglades > Magyarország. (Persze ez nem zárja ki azt, hogy egyes részmutatók szerint (pl. a honlapon alkalmazott keresési lehetőségek, a szűrők száma vagy az elérhető idősor hossza) a magyar KH honlapja ne tartozhatna a világ élvonalhoz (lásd uo. 5. és 6. tábla), de ez természetes is, mivel a Fölsz-Tóth, 2018 tanulmányban tudatosan az egyes honlapok sokkal szélesebb minőségi paramétereinek elemzését céloztuk meg. Ennek a széleskörű nemzetközi kutatásnak az előkészítő munkálatait egyébként 2017. november 13-án kezdtük el, és az adatfelvétel első lépéseire is akkortájt került sor, amikor a KH vezetője perrel fenyegetett minket a később ténylegesen megtámadott tanulmányért.

(a) (iv) Itt érünk el a felperes keresetének legabszurdabb, legelképesztőbb, akár a becsületsértést is kimerítő pontjához. A KH beadványa ugyanis azt az állítást fogalmazza meg, hogy a CRCB tudatosan átírt egy url-t vagy url-eket a KH honlapján, hogy azok aztán rossz eredményre vezessenek, méghozzá abból a célból, hogy ezek alapján tudja majd bebizonyítani azt, hogy a KH honlapja hamis vagy rossz adatokat tartalmaz. Röviden: a felperes állítása szerint a CRCB tudatosan adatokat hamisított a honlapján közzolt tanulmányban. Talán a felperes képviselői sem mérték fel, hogy ez az állítás milyen súlyú, ugyanis ez a legnagyobb „vád”, amelyet a tudományos életben meg lehet fogalmazni. Egy másik elképesztő mozzanata is van ennek az állításnak: rávilágít a KH szakértőinek gondolkodására. A tanulmányban felvetett és számunkra sok bosszúságot okozó probléma (mert ez hónapokkal vetette vissza az adatok feldolgozását és az ezt követő elemző munkát) olvastán egyből egy „egyszerű” és végtelenül sztereotip megoldás jutott eszükbe: a probléma felvetője tudatosan nem mond igazat, csalt, átírta az url-t. Látszólag az eszükbe sem jutott, hogy komolyabban utánanézzenek ennek a problémának,

megnézzék például a CRCB honlapján közzétett, a hibás kategorizálású rekordok listáját tartalmazó adattáblát, majd a 2018. február 13. után közzétett (nem minden letöltött mezőt, de minden rekordot tartalmazó) adattáblát, legalább ellenőrzés céljából. Érthető, hogy egy ilyen helyzetben a hárítás égető szükséggel lép fel annál, akinek a munkáját bíráló érzi: „*nem én hibáztam, hanem a másik mond valótlan*”. A tudományban azonban életveszélyes csalni, mert az a véget jelenti. Ebből fakadóan viszonylag kevés ilyen eset fordul elő, de ezeknek messzemenő, legtöbb esetben végleges és végérvényes következményei vannak: az adatokat hamisító kutatót a tudományos közösség egyszer s mindenkorra kiveti magából, a tudományos karrierje véget ér.

A konkrét felperesi állítás kapcsán kiemeljük, hogy a 3. fejezet elején pontosan és szó szerint leírjuk, hogy hogyan jutottunk arra az eredményre, miszerint nézetünk szerint a KH honlapja hibás kategorizálású adatokat is tartalmaz:

3.1.1. The Webpage of HPPA gives us an opportunity to access contract award documents only if we know either the name of issuer or winner or date of publication of contract award or notice number of contract award in advance.

3.1.2. But these options are not valid, these are not possible solutions if we use web crawlers.

A magyar honlapon nem lévén lehetőség szerződésszintű adatok strukturált formában való letöltésére, egy keresőrobotot (*web crawler*) használtunk, és ennek segítségével mentünk végig a felperes honlapján, majd letöltöttünk egy portálhoz tartozó minden linket és az ehhez tartozó tartalmakat.

3.1.3. Another solution could be if we go through the contract awards published by the Hungarian Public Procurement Authority and we download only the notice type “Tájékoztató az eljárás eredményéről” (“Contract award”).

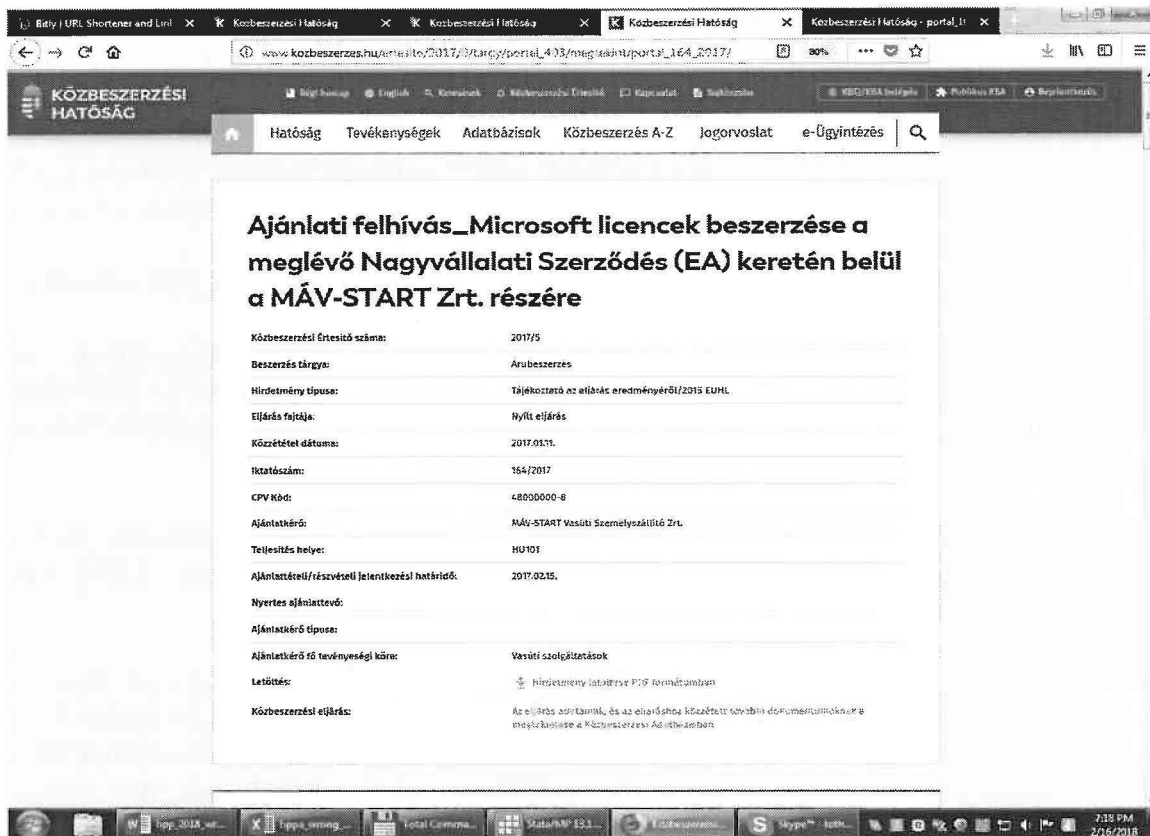
Az adatelemzés e fázisában a honlapon kiválasztottunk egy portált (`portal_403`) és végigmentünk az ezen belül lévő minden linken, így 2017-ből 34.432 rekordot töltöttünk le, és ezekből összesen 33.603 rekordot kívántunk felhasználni az elemzésnél (e rekordoknál a hirdetmény típusa „tájékoztató az eljárás eredményéről” volt). Nem értjük ezek után, hogy a KH keresetében miért írja ezt: „*Teljességgel érthetetlen, hogy az alperes miként jutott ezen eredményre.*”, hiszen ezt a 3.1.1. pontban leírtuk. Természetesen a letöltő program eredményezte azokat az eredményeket, amelyeket kaptunk, míg a képernyőképek csak a letöltés utáni hosszas adatellenőrzési procedúrának néhány illusztrációja. Magát a problémát akkor fedeztük fel, amikor a 2005-2017 közötti rekordokat ellenőriztük az adattisztítási munkák előtt. A lényeg, hogy a letöltött adattáblából indultunk ki, és talán elkerülte a felperes figyelmét, hogy ennek a letöltésnek a tisztítatlan eredményeit 2018. február 13-án részlegesen nyilvánosságra hoztuk rendezett, elemezhető formában (<http://www.crcb.eu/?p=1300>).

A 2007-ben kiválasztott 33.603 rekordból 7955 darabot találtunk olyannak, amelynél a „hirdetmény típusa” kategorizálás hibás, mivel nem „tájékoztató az eljárás eredményéről” hirdetménytípust kaptunk, hanem mást, pl. ajánlati felhívást stb. Itt tehát nem egy linkről van szó, hanem 7955 linkről. Nem egy, hanem 7955 ilyen esetet találtunk a KH honlapjáról letöltött hirdetmények között, csak a tanulmányban illusztrációképpen egy ilyen képernyőképet mutattunk be. Egészen elképesztő azt állítani, hogy ezeket mind, egyenként, készakarva, vagy egyszerre „átírtuk” volna. Azért is abszurd ez az állítás, mert arra gondolva, hogy e rekordok nyilvánosságra hozásával talán segítjük a KH munkáját, úgy döntöttünk, hogy a tanulmány mellékleteként közzé tesszük az általunk hibásnak tartott rekordok listáját dta (stata) és xlsx

(excel) formában a CRCB honlapján. Némi gúnnyal tehetjük ehhez hozzá: az adatok nyilvánosságra hozatala nem éppen a csalók sajátja, csalás esetén egyáltalán nem racionális lépés, hiszen egy ilyen tett a lebukás azonnali bekövetkezésével jár.

Például ez egy ilyen, a KH honlapján elérhető hirdetmény, ahol a „hirdetmény típusa” szerint „Tájékoztató az eljárás eredményéről” hirdetménytípusba az „Ajánlati felhívásokat” illesztették:

1. kép

A felperes azzal indokolja, hogy itt voltaképpen nincs semmi hiba, hogy a „jól” kategorizált hirdetmények elérhetők ugyanott, csak ezt nem a portal_403, hanem a portal_405 linkjei tartalmazzák. Pont ez a baj. Teljességgel rossz és érthetetlen megoldás ugyanis az, ha egy honlapon a „jó rekordok”, pl. egy dokumentum mellett a „rossz rekordok”, azaz ugyanazon dokumentum hibás változata is elérhető. Mindegy ebből a szempontból, ha az elérhetőség a mély weben lévő linket jelenti, vagy olyat, amely nem elérhető a honlap menürendszerét használva, de mégis ott van, rákereshető.

Mi lenne, ha pl. egy statisztikai hivatal által üzemeltetett honlap egyik linkjén az adott negyedévre vonatkozó GDP növekedési ütemre vonatkozó adat – legyen 5,1% – érhető el, aztán egy másik linken az elsővel teljesen megegyező szerkezetű oldalon pedig 4,5%, és a két oldalnak csak az url címe különbözik egy számmal (portal_401 helyett portal_405)? Mindkét oldal elérhető a képzeletbeli statisztikai hivatal honlapján, és megtevesztésig hasonlóak, csak ez a két szám különbözik rajtuk, de a felhasználó nem kap eligazítást, hogy voltaképpen melyik negyedéves GDP adat is a jó. Ezt követően e képzeletbeli statisztikai hivatal informatikusa azzal áll elő, hogy itt nincs semmi hiba, mert ugyan a 4,5%-os hibás adat is elérhető a honlapon

Válasszunk ki ezek után az általunk 2018-ban közzétett (de a bírósági meghagyásban foglaltak végrehajtása következtében már elérhetetlenné tett) 7995 rekordot tartalmazó listából egy rekordot. Ekkor ezt kapjuk, ez a rekord így szerepel az általunk 2018-ban a tanulmány mellékleteként közzétett adattáblában:

https://www.kozbeszerzes.hu/ertesito/2017/0/targy/portal_403/megtekint/portal_17557_2017/

13

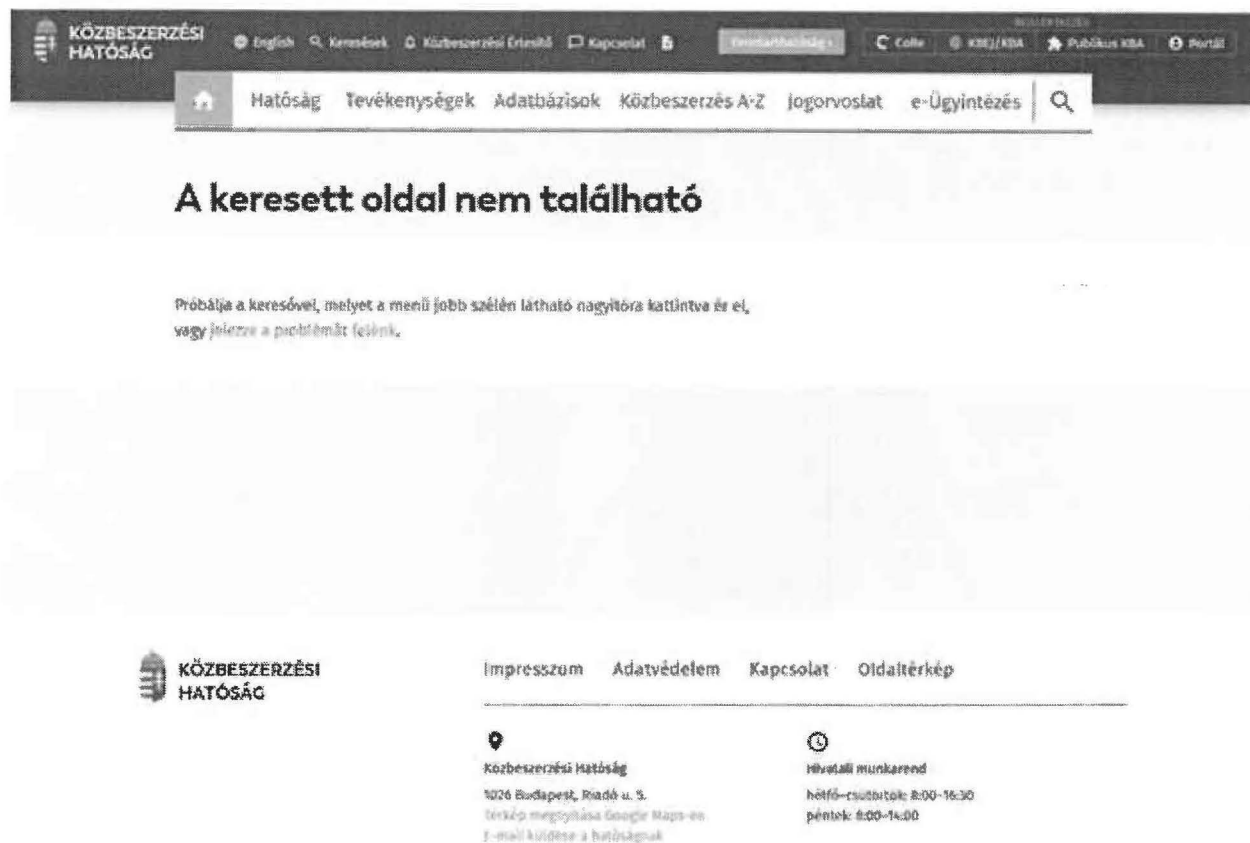
https://www.kozbeszerzes.hu/ertesito/2017/0/targy/portal_405/megtekint/portal_164_2017/

A fenti ellentmondást, illetve félreérthető adatközlést kiküszöbölő megoldás az lenne, ha a felperes követte volna a következő egyszerű elvet:

Azaz ilyen rekordot ne lehessen elérni a közbeszerzési honlapon. A KH keresetének 9. lábjegyzete részben erről szól. A honlapon való navigálással, „kattintással” csak „jó” rekordok érhetők el. Ebből következtet a felperes arra, hogy minden esetben először kap valaki egy „jó” rekordot, amit aztán rosszindulatúan átírhat rosszra, és csak ez a két megoldás létezik. Ezzel a logikával csak négy baj van: (i) a KH csak olyan felhasználót feltételez, aki a honlapon navigálva, kattintgatva jut el egy-egy rekordhoz, (ii) ez a koncepció csak azt tudja feltételezni, hogy ilyen esetben, ha „rossz rekordot” kapunk, akkor az url-t kézzel írták át; (iii) ez a megoldás nem küszöböli ki azt, hogy egy esetlegesen „átírt” url esetében ne jelenjen meg értelmetlennek tűnő információ; (iv) a KH nem számol olyan felhasználóval aki keresőmotort használva jut el a honlapon megjelenített adatokhoz, és az egyes linkek (esetünkben dokumentumok) adataiból épít később adattáblát, amelyben az egyik mező éppen az adott rekord linkje.

Ebben a helyzetben az lenne a jó megoldás, ha egy url „átírása” esetén a felhasználók egy ilyen üzenetet megjelenítő oldalt kapnának (lásd 4. kép). Ekkor a hibát tartalmazó rekordok nem is jöhetnének létre, és nem lennének elérhetők a keresőmotort alkalmazó felhasználók számára sem. Egy ilyen megoldással ki lehet kerülni a félreértéseket, kritikákat és az esetleges gyanúsítgatásokat. Ezzel tehát nemcsak azokat az esetleges manipulációkat lehetne kiküszöbölni, amelyeket esetünkben a KH feltételez, hanem azt is – ami esetünkben bekövetkezett –, hogy ne lehessen keresőmotorral hibákat is tartalmazó információkhoz jutni a KH honlapjáról.

4. kép

(a) (v) „Az adatközlési gyakorlata megváltozott” szöveg itt arra utalt, hogy adataink szerint a fenti típusú inkonzisztencia 2005-2016 között nem fordult elő. A KH adatközlése e téren nem tartalmazott hibát: a fenti problémát először a 2017-es adatoknál láttuk, ezzel a jelenséggel először 2017-ben találkozhattak a felhasználók. (Ez a gyakorlat aztán folytatódott 2018-ban is). Mindezt persze másképp is meg lehetne fogalmazni, de egy másféle fogalmazás a helyzeten nem fog semmit változtatni: 2017 előtt nem találkoztunk ezzel a hibával, míg 2017 után már igen.

(a) (vi) 2018. januárjában, amikor ezt a lehetőséget a honlapon vizsgáltuk, a tanulmányban leírt eredményt kaptuk. Azóta persze – amennyiben a KH javította a honlap keresőmotorját – már lehet, hogy ez a hiba nem áll fenn. Ezt sajnos már nem lehet ellenőrizni.

(a) (vii) A 44. oldalon szereplő tényállítás a iv. pontban leírt önellentmondó helyzetre vonatkozik. Tényszerű bemutatását lásd ott.

(a) (viii) Az elemzésben bemutattuk, hogy ha szerződések adatait keressük, akkor a felperes honlapja nehezen kezelhető, bonyolult, és lehetőséget ad egymásnak ellentmondó információk megjelenítésére, és ezzel együtt nem szolgálja a transzparencia magasabb szintjét, nem teszi lehetővé a szerződésszintű adatok strukturált adattáblákban való letöltését. Ez a véleményünk kritikus, tudjuk, de jogunk van ilyen véleményt megfogalmazni, különösen az elvégzett tesztelés alapján. Úgy gondoljuk, hogy ilyen vélemény kifejtése – még a mai Magyarországon is – a kutatói szabadság része. A tudományos munkában kifejtett vélemény természetesen cáfolható, vitatható – egy másik kutatási projekt keretében, egy másik tanulmány, kutatás által.

(b) (i) A felperes vitatja itt, hogy honlapok összehasonlíthatóak lehetnek (a), illetve azt, hogy az összehasonlítás megtörtént (b). Ezzel kapcsolatban újra csak azt kell mondanunk, hogy a kvalitatív információkat tartalmazó, egymással látszólag össze nem mérhető dolgok is összehasonlíthatók, ha találunk konzisztensen mérhető/megfigyelhető kritériumokat. A honlapok esetében például vizsgálható, hogy az ország hivatalos nyelvén túl más nyelven is elérhető-e, vagy pedig – harmadik esetként – valami keveréknyelven jelenítenek meg információkat. Erre két példa:

5a. kép. Magyarország

5b. kép. Nepál

Hasonlóképpen vizsgálható az is, hogy a honlapok tartalmazznak-e strukturált és letölthető adattáblát vagy sem, illetve hány évre vonatkozóan tartalmazznak adatokat, hány közbeszerzési szerződés adatát tartalmazzák, hány kattintással érhető el a kezdőlapról a letölthető adatok, stb. (lásd erről még Skuhrovec, J.; M. Říha; M. Palans. 2018. *D2.7 Data validation results*. Digiwhist Project, <https://bit.ly/2IZB5KZ>).

Mindezek a numerikusan is értelmezhető, másképpen fogalmazva pontozható, ismérvek módot adnak a honlapok összehasonítására is. Lehet, hogy ez ismeretlen módszer a Közbeszerzési Hatóság képviselői számára, de a világ efelé halad, és ennek a folyamatnak az előrehaladása nem rajtunk függ. Az államok, az állami intézmények hatékonyságát, a korrupció korlátozásában betöltött szerepét vizsgáló új kutatási programok mind azt célozzák, hogy hogyan tudjuk mérni az idáig nem vagy csak rosszul mért jelenségeket. Hogyan lehet adatelemzéssel felvenni a harcot az olyan nemkívánatos jelenségekkel szemben, mint a korrupció (lásd OECD. 2019. *Analytics for Integrity. Data-Driven Approaches for Enhancing Corruption and Fraud Risk Assessments* <https://bit.ly/2L80chB>).

Véleményünk szerint tehát a KH által megkérdőjelezett összehasonlítás az általunk kiválasztott szempontokból megtörtént. És ha a felperes ezzel, illetve ennek az eredményeivel elégedetlen, akkor van lehetősége ennél pontosabb és mélyebb, átfogóbb összehasonlítást elvégezni. Ezt kifejezetten öröndetesnek tartanánk. Ez lehetőséget adna arra is, hogy a felperes megismerje a jó gyakorlatokat szerte a világban. Tanulmányunkkal ezt is szeretnénk volna ösztönözni. Ez a

tudomány lényegéhez tartozik: egy előtanulmány keretében ezt az eredményt kaptuk, de hátha valaki tud ennél jobbat.

(b) (ii) A felperes itt vitatja azt a lehetőséget, hogy az *Open Contracting Data Standard*-ot (OCDS, <https://bit.ly/2upbYva>) általánosan alkalmazható lehet. Illetve vitatja, azt, hogy ezt használhatjuk-e, mint számunkra legfontosabb elemzési szempontot. Sőt, jóhírnevére sértőnek tartja, hogy ezeket a standardokat a CRCB tanulmánya a KH honlapjára vonatkozóan értékelési szempontként alkalmazza. A felperes ezzel impliciten elő kívánja írni, hogy mit és hogyan elemezzünk, ami tudományos keretek között teljességgel abszurd követelés.

Megjegyezzük itt, hogy a világban – ha akarjuk, ha nem – verseny van az egyes államok és az egyes államok által működtetett intézmények között, és ebben a versenyben a hatékonyabb, például a korrupciónak jobban ellenálló államok és ezek intézményei fognak előnyhöz jutni. Ezek alapján az ezen államokban élő állampolgárok jóléte fog inkább emelkedni, ezen államok lesznek vonzóak a befektetők számára is. Mi magyar állampolgárok vagyunk. Magyarország a hazánk. Így természetes, hogy szeretnénk ösztönözni a magyar egyik intézményét, hogy a legmodernebb módszereket, protokollokat, jó gyakorlatokat vegye át, és az átvétel itt nem elsősorban nyugati minták átvételét jelenti (ha fáj is, de el kell mondanunk, hogy van olyan fejlődő ország, amely már előttünk jár), hanem racionális megoldásokét, amelyek hozzájárulnak ahhoz, hogy nőjön az állami intézmények és ezzel az állam hatékonysága. Azt gondoljuk, hogy az OCDS egy ilyen protokoll. (Különb. a felperes téved, ezt nem kizárólag az OECD ajánlja alkalmazásra.). Engedtetsek meg nekünk az, hogy ezt a szempontot középpontba állítsuk és irányadónak tekintsük. Azt gondoljuk, hogy itt – a korrupció hazai szintjén – ez szolgálna leginkább honfitársaink, a magyar állampolgárok jólétét. Nevezetesen azt a célt, hogy csökkenteni lehessen a korrupció szintjét Magyarországon is. Abban igaza van a felperesnek, hogy az OCDS alkalmazását semmilyen törvény nem írja elő a számára, de hozzá kell ehhez tennünk, hogy semmilyen magyar törvény nem is tiltja. Megértjük a KH által követett jogpozitivistá jogértelmezést, de abszurdnak tartjuk azt a sugalmazást, hogy a KH vezetőjének ne lenne annyi mérlegelési lehetősége, hogy az adott törvényi kereteken belül választhasson a transzparenciát, az adatelemzést elősegítő, jó és jobb adatközlési megoldások között. Nem hisszük, hogy törvénynek kellene azt előírnia, hogy a saját hatáskörén belül javítson a közbeszerzési adatok adatminőségén (pl. a KH migrálja a régi adatokat a régi adatbázisok adattábláiból az új adatokat is tartalmazó adattáblákba, hogy javítson a honlapján, stb). A tanulmány nem foglalkozott azzal, hogy hogyan változott a KH honlapján az adatminőség az évek során. Nem foglalkozott, mert nem ez volt a célja, de hozzá kell tennünk, hogy a 2010-es vagy 2013-as helyzethez képest jelentős javulás tapasztalható a KH által kezelt adatok minőségének tekintetében. Mi ezt nagyon örvendetesnek tartjuk.

(b) (iii) Véleményünk szerint mindenki felelős azért, amivel megbízták. A felperes feladata olyan közbeszerzési adatbázis kialakítása és az általa 2004 óta kezelt adatok olyan szintű felülvizsgálata, amely messzemenően ki kell, hogy elégítsen három feltételt: (a) a közölt adatok konzisztenciáját; (b) a közölt adatok teljességét; (c) a közölt adatok hibátlanságát. A KH dönthet saját hatáskörében arról, hogy milyen technikai megoldásokat alkalmaz, hogyan teszi közzé a közbeszerzési adatait. Ez az ő feladata. Nem hisszük, hogy törvénynek kellene előírnia, hogy a KH hozza nyilvánosságra csv formában a szerződésszintű közbeszerzési adatokat, vagy például azt, hogy legördülő menüt, esetleg szabad szavas mezőt alkalmazzon a valutanevek meghatározásakor (az első megoldás konzisztens, hibátlan eredményeket fog eredményezni, míg a második nem véd hibás megoldásoktól, elütésektől). Ettől függetlenül tudjuk, hogy a közbeszerzési rendszer javítása egy megfelelő adatgeneráló protokollal és admin felülettel, valamint egy jól kialakított adatbázis-szerkezettel rendelkező e-közbeszerzési rendszer

bevezetése nagyban tud segíteni a közbeszerzések tisztaságának növelésében. Egy ilyen reformnak a KH az egyik tevékeny szereplője: választhat jó és jobb technikai megoldások között. Egyébként ez az EU Bizottság egyik elvárása is (lásd Country Report Hungary 2017, 1. oldal: <https://bit.ly/2sHwPGA>). Ha viszont nem dönt, vagy nem dönthet ezekről a technikai kérdésekről, akkor mivégre lenne szükség rá, mint hatóságra? Egy ilyen logika (a KH csak azt teheti, amit a törvény előír neki) önellentmondáshoz is vezet. Ad absurdum, ha igaz lenne a felperes érvelése, hogy csak azt teheti, amit a törvény előír számára, akkor nem indított volna pert a CRCB ellen, mivel minden, ami a KH honlapján megjelenik, azt valamilyen törvénynek kell meghatároznia. Ugyanis ebben az esetben - ha mindent törvény ír elő a KH számára - amikor a KH honlapján a szerződéses adatokra vonatkozó, ott megjelenő adatminőségre tesz a CRCB tanulmánya kritikai megjegyzéseket, akkor voltaképpen nem a KH-t, hanem a törvényt kritizálja – legalábbis e logika szerint.

(b) (iv) A felperes által ebben a pontban megfogalmazottak félrevezetők és cáfolandók. Kezdjük az utóbbival: a tesztelés időszakában (2018 januárjában) a keresés során nem találtuk meg a „Tájékoztató az eljárás eredményéről” sort a legördülő menüben. A felperes keresete azt sugallja, hogy itt szabadszavas keresést végeztünk, de nem, a szabadszavas keresésnél ugyanis beszélhetünk „találatról”, de a legördülő menüben nem. Mi itt legördülő menüben kerestünk. Egyébként a legördülő menüben jelenleg szereplő kategóriák ma is kétségeket vetnek fel: miért van például négyszer (kis eltérésekkel) leírva például tartalmilag ugyanaz a kategória?

„Tájékoztató a szerződés teljesítéséről”, [Tájékoztató a szerződés teljesítéséről KÉ]
„tájékoztató a szerződés teljesítéséről”, [tájékoztató a szerződés teljesítéséről KÉ]
„Tájékoztató a szerződés teljesítéséről”, [Tájékoztató a szerződés teljesítéséről KÉ]
„tájékoztató a szerződés teljesítéséről _” [tájékoztató a szerződés teljesítéséről _ KÉ]

Ez nem utal a felperes által fenntartott honlap valamilyen hibájára? Vagy ezt a megoldást valamilyen törvény írja elő a felperes számára?

6. kép

<https://www.kozbeszerzes.hu/adatbazis/keres/hirdetmeny/>

Közbizszerzési Hatóság

Közbizszerzési Értesítő - Hirdetmények

CPV kód: ...

Ajánlatkérő neve: ...

Beszerzés tárgya: ...

Közzététel dátuma: ...

Hirdetmény típusa: ...

Tartalom: ...

Közzététel dátuma: 2011.11.23.

Határidő: ...

Ajánlatkérő: Szegedi Tudományegyetem

Másrészt hibás és félrevezető a felperes következtetése, amelyet itt szó szerint idézünk:

„A tanulmány annak 11. oldalán valós tény: azt, hogy a „tájékoztató az eljárás eredményéről” szövegsor nem eredményez a honlapon találatot, a szakterminológia szándékosan vagy gondatlanságból történt hibás használata következtében abban a hamis színben tünteti fel, hogy Felperes honlapján található, általa közzétett információk „rosszak” (wrong), „félrevezetőek” (misleading) és hibásak (faulty).”

A KH érvelése félrevezető, logikailag hibás, mivel ilyen állítás („általában közzétett információk „rosszak” (wrong), „félrevezetőek” (misleading) és hibásak (faulty)”) nincs sem a 11., sem a 12., sem a 13- 39. oldal egyikén sem (ezeken jobbra a szerződés szintű adatok elérését célzó keresési munkát illusztráljuk képernyőképekkel). Ez utóbbi állítás ugyanis nem arra a fejezetre (2. fejezet) vonatkozik, amelyre a mondat első fele, hanem a következő, 3. fejezetre.

Nem tudjuk mire vélni, hogyan írhatta le, és miért írta le ezt a félrevezető mondatot a felperes a keresete iv. pontjában. Az a summázat (a mondat második fele), hogy a KH honlapja hibás, félrevezető és rossz adatokat tartalmaz, a tanulmány 45. oldalán szerepel, és nem 2. fejezethez

tartozó 5-39. oldalon bemutatottak tapasztalatait foglalja össze, hanem a következő, 41-44. oldalakon lévő 3. fejezetét.

Amúgy a tanulmányban, annak egy-egy fejezetében bemutatott tények és az ezekből levont következtetések nem egy-egy képernyőképen szereplő információkból, hanem azok összességéből származnak. A felperes keresete helyesen világít rá egy, a tanulmányban nem szándékosan előforduló elütésre („tájékoztató” helyett „tájékoztató”-t írtunk a 2.1.6. képernyőképen) és az ebből fakadó hibás következtetésre, de nem ebből az egy keresésből vontuk le a 40. oldalon leírt azon következtetéseket, amelyeket egyébként a felperes egyébként nem is nehezményezte keresetében.

A felperes tehát a keresetében tévesen és hibásan összekapcsolja a 2. fejezetben szereplő keresési eredményekre vonatkozó állításainkat a 3. fejezet következtetéseivel, pedig az elsőből nyilvánvalóan nem következik az utóbbi, hiszen mi konzekvensen, a tanulmány minden fejezete végén foglaltuk össze a fejezetben tapasztaltakat, fejezetről-fejezetre. Talán nem véletlen, hogy a felperes keresete nem foglalkozik a tanulmány 18-39. oldalán, a 2. fejezetben bemutatott keresési próbálkozásokkal, illetve nem foglalkozik a 2. fejezetet lezáró következtetésekkel sem. A tanulmány e 2. fejezetének összefoglalása megállapítja:

2.2.1. Finally, we summarise our efforts on the webpage of HPPA. We looked for only contract awards and we would like to get information only on the number of bidders, contract value and estimated contract value.

2.2.2. To achieve our aims, we have to use almost 30 steps to reach valuable information on what we would like to get to know. Concerning the recommendation made by OECD or The World Bank, these three indicators of public tenders are amongst the most important ones to assess the intensity of competition or corruption risks of public procurement. Maybe the HPPA could modify its online publication standards to follow the OECD or The World Bank recommendations and to help the users access these data more easily.

2.2.3. We have to add another point to this: it is true that we can download one by one the contract award notices from the site and if we have the name of the issuer, or winner, or we know in advance the notice registration number, perhaps we can find easier way to get them that we have demonstrated above. We, however, could not access and download manually the exact list of contract awards from the official site of public procurement managed by the HPPA.”

Összefoglalva: leírtuk, hogy kifejezetten a szerződések odaítélésére kerestünk rá, és ezen belül is három, a korrupciós kockázatok elemzésében fontos információt kerestünk a felperes honlapján (ajánlattevők száma, szerződéses érték, becsült érték). Most hozzátesszük, hogy ezek fontosságára egyébként több tanulmány is felhívja a figyelmet (OECD, 2019 idézett tanulmánya; valamint Fazekas, M., Tóth, I. J., & King, L. P. 2016. An Objective Corruption Risk Index Using Public Procurement Data. *European Journal of Criminal Policy and Research*, 22(3): 369–397; Tóth, István János – Hajdu, Miklós: *Intensity of Competition, Corruption Risks, and Price Distortion in the Hungarian Public Procurement – 2009-2016. Working Paper Series: CRCB-WP/2017:2, CRCB, Budapest.*).

Emellett leírtuk, hogy el lehet jutni a szerződésszintű adatokhoz a KH honlapján, de nekünk ehhez a 2. fejezetben bemutatott szimuláció eredményeként legalább 30 kattintást, keresési lépést kellett végeznünk. Ezek után leírtuk, hogy az OECD vagy a Világbank ajánlásai alapján e három közbeszerzési indikátor rendkívüli fontossággal bír a korrupció elleni fellépésben, abban, hogy csökkenteni lehessen a korrupciós kockázatokat a közbeszerzések esetében. Aztán

így fogalmazunk: „Talán a Közbeszerzési Hatóság módosíthatná az online adat publikálási módszerét / elveit / megoldásait, hogy kövesse az OECD vagy a Világbank ajánlásait, és könnyebbé tegye a szerződéses szintű adatok elérését a honlapján.” Ez könnyen megoldható lenne, és nem is kell rá törvényi felhatalmazás, semmilyen magyar törvény nem írja elő ugyanis, hogy a felperes ilyen nehezen kezelhető honlapot üzemeltessen. Ez a megfigyelést nem csak mi tehetjük meg, hanem minden laikus, aki a KH honlapján kíván szerződés szintű adatokat elérni.

„Mivel a nagyobb adatokkal dolgozó elemzőszoftverek táblázatokba rendezett adatbázisokat tudnak kezelni, ezért sok országban táblázatok is publikál a helyi közbeszerzési hivatal, Magyarországon azonban csak egy-egy közbeszerzést lehet kikeresni, összevont táblázatok nem lehet kikérni a hatóság honlapján. Emiatt, ha valaki mondjuk a Mészáros Lőrinchez köthető Duna Aszfalt közbeszerzési eredményeit akarja elemezni, akkor annak rá kell keresnie arra, hogy Duna Aszfalt, majd ezután egyesével végigkattintani a találatokat, majd azokból ki kell másolni azt, hogy hány másik induló volt, mekkora összegben nyert tendert a Duna Aszfalt, és ezeket bele kell tennie egy saját táblázatba.

A Duna Aszfalt közbeszerzéseken elért eredményeit csak ezután lehet elemezni egy szoftver segítségével. Az Európai Unió például az adatok elemzésének megkönnyítése és ezzel együtt egy átlátható közbeszerzési rendszer kialakítása miatt például rendszeresen adattáblákat publikál.” (lásd index.hu: <https://bit.ly/2V0j19P>)

Ezek után (2.2.3. pont) azt is megállapítottuk, hogy elképzelhető, hogy az általunk bemutatotthoz képest más, egyszerűbb úton is el lehetett volna jutni a keresett tartalmakhoz a KH honlapján, és azt is, hogy a KH honlapja nem teszi lehetővé azt, hogy a megkötött szerződések adatait strukturált formában letölthessük. (Ezt írta le szinte szó szerint az előbb idézett index.hu cikk is.)

Ezeket a 2. fejezetre vonatkozó következtéseket a felperes keresete nem kifogásolta, miközben az általa észrevett hibát, elütést ebben, a 2. fejezetben követtük el. Ezek szerint tehát a felperes is impliciten úgy gondolja keresetében, hogy az ez az elütés, és erre az egy keresési lépésre vonatkozó téves következtetésünk nem lényeges mozzanat a fejezetet lezáró 2.2.1. – 2.2.3. következtetések érvényessége szempontjából, amelyeket egyébként a felperes nem is kifogásolt. Tehát itt a felperes önellentmondásba jut, és saját maga érvényteleníti a keresetben általa leírtakat (1. idézet a hatóság keresetéből és a kereset 2.3. pontja).

Mi nem „általában” a felperes honlapján lévő információk gyengeségét kifogásoltuk – ezt nem is tehattuk volna, hiszen a KH honlapja sok és sokféle információt tartalmaz, ami a tanulmányban foglaltakon túlmutatott volna –, hanem kifejezetten (ahogy ezt fent leírtuk) a szerződés odaítélésével (*contract awards*) foglalkoztunk. A honlapok többi paramétereinek elemzését a Fölsz – Tóth, 2018 tanulmányban végeztük el 118 országra vonatkozóan. A tanulmányban a felperes szerződésszintű adatok közzétételével kapcsolatos adatközlési gyakorlatát (ha nem tetszik a *publication standard*, akkor legyen „gyakorlat”, *practice* vagy *policy*) bíráltuk. Azt, hogy a rendelkezésére álló adatbázist, amely a közbeszerzések adattábláit tartalmazza (feltehetően SQL formában) a felperes hogyan, milyen formában hozza nyilvánosságra, és mennyire könnyíti meg a felhasználóknak azt, hogy ezekhez – az állam pénzköltését megjelenítő, kardinális fontosságú – adatokhoz hozzáférjenek. Minél egyszerűbb és áttekinthetőbb egy ilyen rendszer, annál jobb. Például jobb, ha a rendezett adatokat tartalmazó adattáblák letölthetők egy honlapról, mintha csak aggregált adatokat mutató ábrákat és táblákat jelenítené meg egy ilyen oldal. Az az adatközlési gyakorlat lenne üdvözlendő,

amelyet egyébként az USA, Kanada, vagy az EU, vagy Chile megvalósít. Ezek mind fontos lépések lennének a nagyobb transzparencia, a több elemzés, és az ebből következő nagyobb lebukási valószínűség és kisebb korrupciós kockázatok, azaz a magyar emberek nagyobb jóléte felé.

--- 0 ---

A felperes a keresetet megalapozó tények körében (keresetlevél 4. oldal közepétől) további állításokat fogalmaz meg, amelyekkel kapcsolatban külön nyilatkozatot teszünk oly módon, hogy a korábbi cáfolatokat már nem ismételjük meg.

A 2.1. részben félreértés, hogy a CRCB a tanulmányában a felperes honlapját általában vizsgálta.

A 2.1. rész a) pontja kapcsán előadjuk még, hogy a TI CPI és a közbeszerzési hatóságok honlapjainak minősége két külön dolog, amely persze kapcsolatban állhat egymással. Például egy magas szintű transzparenciát biztosító közbeszerzési honlap szükséges, de nem elégséges feltétele lehet, hogy a korrupció szintje a közbeszerzések területén csökkenjen. A CRCB legújabb – az EU TED adatokra épülő – kutatása éppen egy ilyen összefüggés létét támasztja alá. Ehhez azt is hozzá kell tenni, hogy létezhetnek magas korrupciós szintű országok egészen jó, magas fokú transzparenciát biztosító közbeszerzési honlappal; Zambia és Banglades éppen ilyen országok. Előfordulhat, hogy a magas korrupciós szinttel rendelkező országok némelyike képes releváns és komoly intézményi reformokra (pl. a közbeszerzési rendszerük modernizálására, a OCDS alkalmazására, e-közbeszerzési rendszer bevezetésére, már a technikai adottságánál fogva a korrupció csökkenését eredményező elektronikus árlejtés módszerének nagyobb arányú alkalmazására, stb.). Elismerjük, hogy Zambia és Banglades példája tényleg sokkoló lehet, de igaz. Szólhattunk volna például Ugandáról is, ahol a közbeszerzési hatóság hackaton-t szervezett nemrég fiatal matematikusoknak, amelynek célja az volt, hogy ki tud jobb, az irreguláris viselkedést (pl. kartell, korrupció) mérő módszereket, mutatókat kifejleszteni.

A hivatalos nyelvről: igaz, hogy Zambiában az angol a hivatalos nyelv, de Bangladesben nem. Ha eltekintünk az angol nyelv meglétéről a tanulmány 4.3.1. táblázatában szereplő szempontok között, akkor sem változna az országok sorrendje: Zambia 4 pontja mellett Banglades 3 pontot, Magyarország pedig továbbra is 1 pontot kapna. A magyar honlapon van ugyan angol nyelvű oldal, de az „angol nyelvű” oldalon furcsa módon a szerződések keresését lehetővé tevő menüpontok mind magyar nyelven érhetők el (lásd 5a. kép).

2.1. rész b) pontja: Ez az állítás („*Nem a felperes dönt a közzétett adatok köréről*”) igaz, de nem indokolja azt, hogy a felperes pert indítson a CRCB ellen. A KH kezel adatokat, adatbázist hoz létre, tárolja a közbeszerzések adatait, honlapján megjeleníti ezeket – ezek mind-mind valamiféle adatpublikációs megoldás / gyakorlat részei. A *data publication standard* fogalma szakterminus, ami adatok publikációja során alkalmazott szabályok, megoldások összességét jelenti. Nincs olyan törvény, amely meghatározná, hogy a KH miért alkalmaz egy kevésbé jó megoldást, és miért nem alkalmaz egy jobbat. Mi ezekre a tisztán technikai megoldásokra és gyakorlatokra gondoltunk, amelyek azonban nagymértékben javíthatják a honlap transzparenciáját és a felhasználók elégedettségét.

2.1. rész c) pontja: „*nincs valós összehasonlítás*”; a felperes szakemberei vitába szállnak a tanulmánnyal, és ez helyes – de ezt a vitát nem a bíróságon, hanem szakmai fórumokon kell

lefolytatni. Ebből a pontból kiderül, hogy a KH és a CRCB másképp értékeli az OCID vagy az OCDS jelentőségét. Ilyen eltérő értékelés a tudományos kutatások esetében természetes, ez azonban nem tartozik bíróság elé.

2.1. rész d) pontja: A 8. táblázat csak az OCDS kritériumait veszi figyelembe. Fenntartva, hogy ez egy kutatási kérdés, és mint ilyen, nem tartozik polgári perre, megjegyezzük, hogy a felperes keresete itt két logikai hibát is vét: egyfelől, ha ezek a kritériumok részben lefedik az OCDS által ajánlott szempontok egy részét (az OCDS ajánlásai egyébként sokkal átfogóbbak ezeknél és más területekre is kiterjednek), akkor ez nem bizonyítja azt, hogy ezek a formális kapcsolatok valamilyen összefüggésre utalnának. Az általunk megfigyelt szempontok alkalmazása létrejöhet az OCDS alkalmazása nélkül. Ezt a hibát egy egyszerű példával illusztráljuk: ha például a nyúl szőrös állat, a medve szőrös állat, akkor ebből nem következik az, hogy minden medve az nyúl lenne, de az sem, hogy minden nyúl medve lenne, csak azért mert van bennük valami közös. Másfelől van olyan ország, amely deklarálja ugyan honlapján, hogy alkalmazza az OCDS ajánlásait, de mégsem alkalmazza az OCDS ajánlásainak mindegyikét. Téved egyébként a felperes a következőben is: az OCDS-t nemcsak az OECD, hanem a Világbank és az EBRD is ajánlásra érdemesnek tartja. Erről közvetlen személyes tapasztalataink vannak, amikor a CRCB a Világbank, vagy az EBRD szakértőjeként dolgozott egy-egy projektben.

E pontban újra előjön a felperes által tett hamis állítás, hogy a tanulmány a teljes honlapot vizsgálta. Ez nem igaz, a tanulmányban kifejezetten csak a szerződések odaítéléséről szóló közlemények (*contract awards*) elérhetőségéről és letöltéséről volt szó. A 8. táblázat is ezt foglalja össze az angol nyelv létre vonatkozó kritérium kivételével.

Az, hogy Zambiát, Bangladest és Magyarországot eltérő jogszabályi környezet jellemzi, ugyanúgy nem tesz lehetetlenné egy nemzetközi összehasonlítást, mint ahogy a vállalkozások eltérő szabályozása vagy az eltérő adórendszerek sem teszik lehetetlenné azt, hogy a különböző országok GDP-jét, vagy a vállalkozások adóékét össze tudjuk hasonlítani. Furcsa továbbá az, hogy a Zambiával és Bangladesszel való összehasonlítás milyen ellenérzést vált ki a Közbeszerzési Hatóságból, de ha a magyar helyzetet pl. a svájcihoz, a hollandhoz vagy az új-zélandihoz hasonlítottuk volna, akkor az kevésbé lett volna bántó? Ez a dilemma másoknak is feltűnt:

„A nemzetközi összehasonlító elemzés eredményei a mai napig fent vannak a CRCB honlapján, amiből úgy tűnik, mintha a hivatalt inkább csak a szegény afrikai és ázsiai országokkal való összehasonlítás zavarta volna, a nagyobb nemzetközi rangsor már nem.”
(*index.hu*)

Egyébként a Zambiával és Bangladesszel való összevetés lehetősége, és az, hogy Zambia honlapján a szerződések adatainak strukturált formában való letöltését a CRCB jobbnak tartja a magyar honlap által alkalmazott megoldásnál, nem lehet újdonság a Közbeszerzési Hatóság vezetője () számára. Ezt a CRCB vezetője egyik hozzászólásában elmondta azon a szakmai kerekasztal beszélgetésen, amelyet Miniszterelnökség Közbeszerzési Felügyeletért Felelős Helyettes Államtitkársága és az Európai Bizottság 2017. tartott november 24-én délelőtt 09:00-12:30 óra között a Miniszterelnökség (1077 Budapest, Kéthly Anna tér 1.,) 5. emeleti 514. tárgyalójában, és amelyen a CRCB kutatói Dr. helyettes államtitkár meghívására vettek részt. Akkor a KH vezetője nem tiltakozott, nem is reagált erre az összehasonlításra úgy, hogy perelni fog, ellenben a megbeszélés szünetében konstruktív személyes beszélgetést folytatott a CRCB vezetőjével.

Emellett nem tudjuk, hogy milyen Zambia vagy Banglades megítélése a magyar állampolgárok körében korrupciós szempontból. Bizonyára szegény, elmaradott ország képe rajzolódik ki a magyar polgárok előtt, de ez miért tenné lehetetlenné, hogy a közbeszerzések nyilvántartása és a közbeszerzési szerződések nyilvánosságának biztosítása terén e két ország komoly fejlesztéseket tegyen és nagyot lépjen előre? Ebből a szempontból meglehetősen sztereotip a KH keresetében több ponton vissza-visszatérő, önmagát ismételő érvelés.

Egy tanulmány publikálásának dátuma és a benne lévő képernyőképek dátuma semmi kapcsolatban nincs azzal, hogy ki, kik és hányszor látták és mondtak véleményt róla.

2.2. rész: Félreértés lehet a felperes és a tanulmány (CRCB) által használt fogalmakban. A felperes 2017-ben 19.450 hirdetményről tud, mi pedig a tanulmányban 33.603 rekordról beszélünk. Ennek eldöntése egy szakmai megbeszélés során, és nem a bíróságon egy per közben lehetséges. Hozzá kell tenni, hogy a felperes keresete rosszul fogalmaz. A tanulmány kétszer említi mindösszesen a 33.605-as számot és mindkétszer így: „33,605 cases”, tehát mi sehol sem nem fogalmaztunk úgy a tanulmányban, amit a felperes keresete nekünk tulajdonít, és több helyen – például (a) (iv) pontban, vagy a kereset 2.2. pontjában – többször is megismétel („33.605 hirdetmény”). Mi illet a tanulmányban nem írtunk. Ez egyébként lehet az angolról magyarra való fordítás tévedése is. Ezek szerint a KH nem vette figyelembe, hogy a tanulmány angol nyelven készült, vagy az eredeti nyelven nem is olvasta azt.

Az „adatközlés gyakorlata megváltozott” kitétel a „Tájékoztató az eljárás eredményéről” hirdetéstípusnál észrevett ellentmondásos helyzetre vonatkozott, arra, hogy ez a jelenség 2005-2016 között örvendetes módon nem, de 2017. január 1-től már sajnos megfigyelhető volt.

2.3. rész: A felperes komolyan és hosszasan foglalkozik a tanulmányban szereplő betűhibával (egy keresési lépésnél szó elírásával) és az ehhez kapcsolódó, valóban téves következtetést tartalmazó egy mondatral, de mint láttuk korábban, ennek ő sem tulajdonít kardinális jelentőséget, hiszen ezt a hibát is tartalmazó tanulmányrész (2. fejezet) következtetéseit már egyáltalán nem kifogásolja. Ez azt is jelenti, hogy ez a hiba semmilyen szerepet nem játszott a 2. fejezet következtetéseiben, azok relevanciáját nem érinti.

A kereset – eléggé rosszindulatúan egyébként – felveti, hogy „talán” nem véletlenül csak angol nyelven publikálta a CRCB a tanulmányt, hanem azért, hogy lehetőleg minél szélesebb olvasóközönséget tudjon megteveszteni.

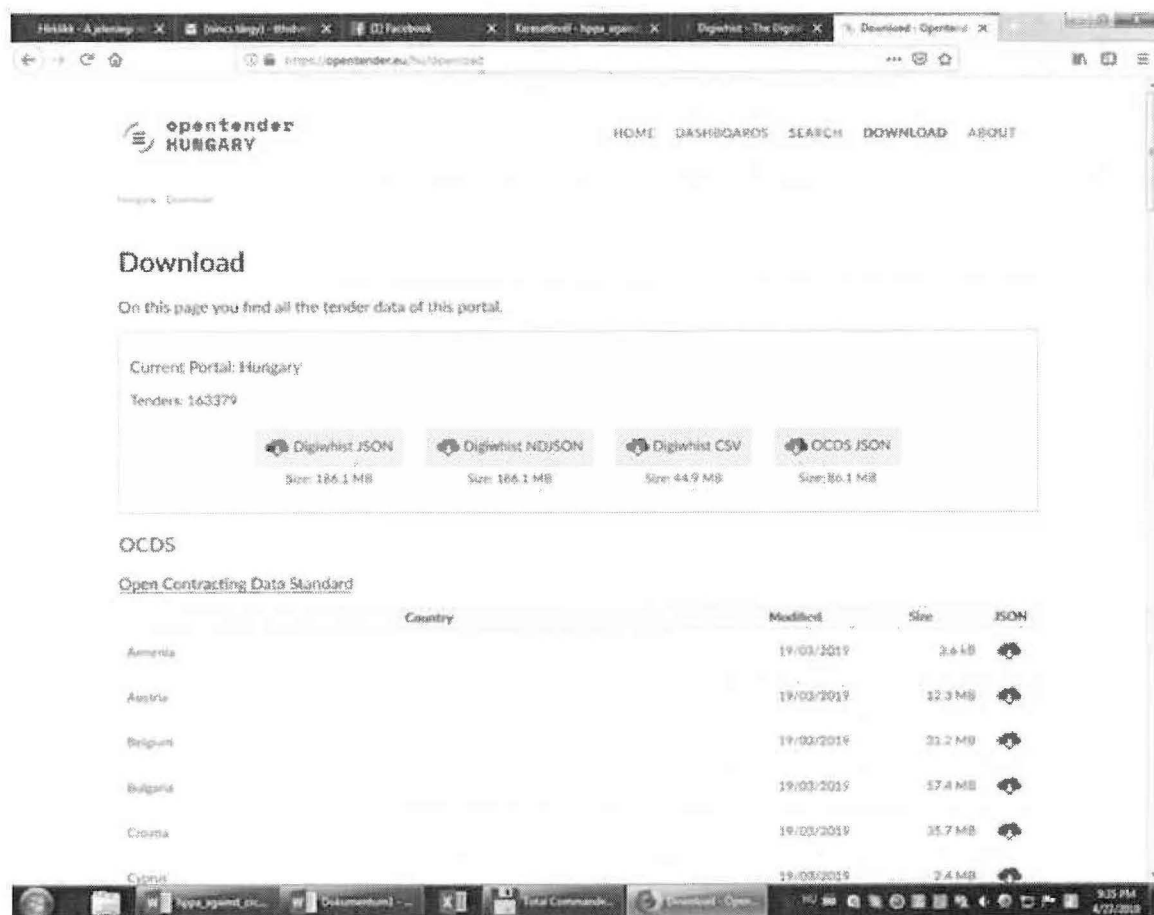
„Alperes a tanulmányt - "talán" nem véletlenül - csak angol nyelven publikálta. Ebből viszont adódik az, hogy az olvasó számára az a fals, a Felperes jóhírért sértő, Felperesre nézve negatív percepció adódik (az angol nyelven értő, nemzetközi olvasóközönség és az internetes ingyenes hozzáférés okán igen széles körben, ami a jogsértést súlyosbítja)”

Ezt a rosszhiszemű feltételezést visszautasítjuk. Amellett, hogy a legtöbb publikációnk angol nyelvű, illetve igyekszünk a magyar nyelven megjelent publikációkat is lefordítani angolra, ez a feltételezés arra vall, hogy a felperes szakértői nem ismerik azokat a korábbi publikációinkat, amelyekben rendkívül élesen kritizáltuk a KH adatközlési gyakorlatát, az innen elérhető adatok minőségét, az adatképzési folyamat inkonzisztenciáját. Ezek a 2011-2018 között született – a felperes keresetének beadása előtt publikált – a tanulmányok egyébként mind elérhetők a CRCB honlapján. Sajnáljuk, hogy a felperes képviselői nem vették a fáradságot, hogy ezeknek utánanézzenek korábban, vagy legalább az ellenünk irányuló kereset beadásakor. Ezekről a publikációkról van szó egyébként: (<https://bit.ly/1UcQqVZ>, <https://bit.ly/2aEbWX6>,

<https://bit.ly/2abN8Aw>, <https://bit.ly/2azoi1>, és <https://bit.ly/2QEfAY>). A dolog érdekessége továbbá, hogy a legutolsóban a Közbeszerzési Hatóság honlapján fellelhető adatok minőségének vizsgálatakor újra kitérünk az elrontott kategorizálású hirdetmények esetére, amely a hatóság ellenünk folyó keresetében központi helyet foglal el, és ebben új példákkal illusztráljuk az említett jelenséget.

A felperes keresetéből nyilvánvaló, hogy nem nagyon ismeri mélyebben azt a kiváló munkát, amelyet volt kollégáink az EU Bizottság által a H2020 program keretében finanszírozott Digiwhist néven futó kutatási programban (<https://digiwhist.eu/about-digiwhist/>) végeztek. E kutatási program belül a kutatók rendszeresen letöltik és adatbázisokba rendezik a szerződés szintű közbeszerzési adatokat 20 EU-s és EU-n kívüli ország közbeszerzési hatóságainak honlapjáról, közöttük a magyar adatokat is. Ezeket a KH honlapjáról keresőrobot alkalmazásával töltik le, hasonlóan a CRCB által alkalmazott eljáráshoz, majd elég komoly és kiterjedt munkával tisztítják, és rendezett adattáblákba illesztik őket. Az adattáblák – köztük a magyar hatóság honlapjáról legyűjtött adatok – elérhetők JSON, NDJSON, CSV, OCDS JSON formátumokban (lásd a 7. képet). Ezt a feladatot tehát nem lehetetlen végrehajtani, és véleményünk szerint jobb megoldás lenne, ha maga az adatgazda is elvégezné ezt a transzformációt, és folyamatosan közzé tenné rendezett formában a szerződés szintű adatait.

7. kép

The screenshot shows the 'Download' section of the 'opentender HUNGARY' website. It provides information on the current portal (Hungary) and the number of tenders (163379). Below this, there are four download buttons for different data formats: Digiwhist JSON (186.1 MB), Digiwhist NDJSON (186.1 MB), Digiwhist CSV (44.9 MB), and OCDS JSON (86.1 MB). Further down, there is a section for OCDS (Open Contracting Data Standard) with a table listing data for various countries.

Country	Modified	Size	JSON
Armenia	19/03/2019	3.6 KB	Download icon
Austria	19/03/2019	12.3 MB	Download icon
Belgium	19/03/2019	33.2 MB	Download icon
Bulgaria	19/03/2019	17.4 MB	Download icon
Croatia	19/03/2019	35.7 MB	Download icon
Cyprus	19/03/2019	2.4 MB	Download icon

Ha a KH vezetői, illetve szakértői ismerték volna a Digiwhist projekt eredményeit, akkor kezükbe került volna a projekt keretében 2015-ben írt kitűnő angol nyelvű tanulmány is. Ennek

előkészítő munkáiban a CRCB szakértője is részt vett. Ez a munka a magyar KH és elődje (a Közbeszerzési Tanács) által 2009-2012 között fenntartott rendszert vizsgálva, az itt alkalmazott procedúrák problémáin, az itteni adatok hibáin keresztül mutatja be, szedi csokorba, hogy egyáltalán milyen hibák fordulhatnak elő egy közbeszerzési adatbázis kialakításakor:

„On the one hand Hungarian procuring bodies are obliged to provide a wide range of information about their public procurement tenders using a publicly accessible central website; on the other hand, the frequent legal changes and the lack of appropriate control mechanisms in the data generation process result in a database with many diverse and changing mistakes. In sum, the Hungarian database has a wide range of problems frequently occurring in other countries, hence offers many lessons for a wider audience.

(Lásd Czibik, Ágnes; B. Tóth; M. Fazekas. 2015. Constructing Public Procurement Databases from Administrative Records With examples from the Hungarian publicprocurement system of 2009-2012, <https://bit.ly/2Lac6Yk>).

Eszerint a magyar Közbeszerzési Tanács, majd a Közbeszerzési Hatóság 2009-2012 közötti adatközlési gyakorlata - mint egy állatorvosi ló – jól megmutatja, hogy milyen buktatókat, milyen rossz megoldásokat érdemes elkerülni egy közbeszerzési adatbázis, az ehhez kapcsolódó admin felület, valamint az adatokat megjelenítő honlap fejlesztésekor. Természetesen, ahogy a fenti tanulmánynak sem, úgy a mienknek sem volt, és nem is lehetett a célja a magyar közbeszerzési hatóság jó hírének megsértése, hanem bizonyos hibák, problémák feltárásán, rendszerezésén keresztül további fejlesztések ösztönzése, a közbeszerzési adatok transzparenciáját szolgáló megoldások keresésének és alkalmazásának elősegítése.

Látható, hogy nem a mi, egyébként sokkal szűkebb fókuszú tanulmányunk az, amely angol nyelven elsőként és egyedülként tárja az angol nyelven értő olvasók elé a magyar közbeszerzési adatokat, adatbázis, vagy a közbeszerzési honlap bizonyos problémáit. Vissza kell utasítanunk a felperes keresetében megfogalmazott gyanúsítást.

2.4. rész: Az itt megfogalmazott 40. és 45. oldalra vonatkozó állítások alapvetően félrefordítások eredményei. Sehol sem állítunk olyat, hogy „nem tudtunk hozzáférni az eredmények listájához”, hanem azt, hogy a KH honlapja nem ad módot jelenleg arra, hogy egyszerre több szerződés adatát (listaként) letöltsük. Ez a tény nyilvánvaló a honlapot használók előtt.

A 40. oldalon világosan leírjuk: miközben egyes közbeszerzések adatai egyenként elérhetők és letölthetők, közöttük az általunk keresett mezők is (az ajánlatkérő neve, a nyertes neve, és már a cégek kód, az adószám első nyolc jegye), és feltehetően rövidebb úton is meg lehet találni ezeket az adatokat, mint ahogy mi azt fent bemutattuk, addig nem találtunk lehetőséget arra, hogy elérjük és letöltsük a közbeszerzések szerződés szintű adatait listaként, azaz egyszerre több szerződés adatát:

2.2.3. We have to add another point to this: it is true that we can download one by one the contract award notices from the site and if we have the name of the issuer, or winner, or we know in advance the notice registration number, perhaps we can find easier way to get them that we have demonstrated above. We, however, could not access and download manually the exact list of contract awards from the official site of public procurement managed by the HPPA.

Korábban is láttuk, de ez is azt mutatja, hogy a felperes ellenünk benyújtott keresetének több állítását fordítási hibák és ezzel kapcsolatos félreértések alapozzák meg.

2.5. rész: A felperes itt kifejtett állításait visszautasítjuk. Fentebb már megvilágítottuk, hogy a KH honlapja jelenleg is lehetővé teszi, hogy ott inkonzisztens, hibás adatok jelenjenek meg, és erre ajánlottunk egy megoldást. Természetesen többféle megoldás is orvosolhatja ezt a problémát.

2.6. rész: Egy tudományos munka színvonalának és módszereinek megítélése tudományos vita, nem pedig polgári per tárgya.

2.2.4. A keresettel érvényesített jog, a tényállítás és a kereseti kérelem közötti összefüggést cáfoló jogi érvelés

A felperes keresetében jóhírnevének megsértését látja abban, hogy hibákat, manipulációkat vél felfedezni az eljárás tárgyát képező tanulmányban, ezért a jogsértés megállapítását, annak abbahagyását, a további jogsértéstől való eltiltást, a tanulmány visszavonását, elégtétel adását és 1.000.000.- Ft összegű sérelemdíj megfizetését követeli. Tekintettel arra, hogy egy tudományos kutatás eleve nem sérthet jóhírnevet, valamint arra, hogy a felperes által vélelmezett hibák, manipulációk nem lelhetők fel a tanulmányban, a kereseti kérelem megalapozatlan.

Itt jegyezzük meg, hogy a felperes teljességgel irreleváns hivatkozást hoz fel keresetének 11. oldalán, amikor a 36/1994. (VI.24.) AB határozatra és a 3145/2018. (V.7.) AB határozatra hivatkozik, hiszen jelen ügyben nem a véleménynyilvánítás szabadságának, hanem a kutatás szabadságának van szerepe az alapjogok közül.

Megjegyzendő, hogy a felperes keresetének ugyanebben a pontjában az alperes jóhírnevét súlyosan sértő megállapításokat is tesz, de ez külön – általunk indítható – per tárgya lehet.

2.2.5. a védekezést - ideértve az anyagi jogi kifogást is - megalapozó tényeket alátámasztó és rendelkezésre álló bizonyítékok, illetve bizonyítási indítványok

2.2.5.1. Tanúkihallgatásra vonatkozó indítvány

A) [REDACTED]

A tanú kihallgatásával bizonyítani kívánt tények:

- a tanú közgazdászként nyilatkozni tud több ország közbeszerzési hatóságai honlapjainak összehasonlításáról, illetve a korrupcióellenes fellépés és a közbeszerzési adatok szerződéses szinten, strukturált formában való letölthetőségének összefüggéseiről

B) [REDACTED]

A tanú kihallgatásával bizonyítani kívánt tények:

- a tanú programtervező matematikusként nyilatkozni tud a Közbeszerzési Hatóság honlapján használt informatikai megoldások problémáiról, a CRCB

tanulmány által feltárt hibák relevanciájáról, és mint a zambiai adatok letöltését végző keresőmotor fejlesztője, a magyar és a zambiai honlapok összehasonításáról

C) [REDACTED]

A tanú kihallgatásával bizonyítani kívánt tények:

- a tanú, mint a CRCB által használt keresőmotor (*web crawler*) fejlesztője nyilatkozni tud a letöltés logikájáról, és mint a bangladesi adatok letöltését végző keresőmotor fejlesztője, a magyar és a bangladesi honlapok összehasonításáról

2.4. Perköltség

2.4.1. Alperesi perköltség

Kérjük a T. Bíróságot, hogy az ügyvédi munkadíjat a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontjának megfelelően szíveskedjék megállapítani.

3. Záró rész

3.1. Az alperes jogi képviselőjének képviseleti jogát megalapozó tények és jogszabályhely

Az alperes jogi képviselője a részére 2019.04.30. napján adott ügyvédi meghatalmazásra figyelemmel rendelkezik perbeli képviseleti joggal a Ptk.6:15. § (1) bekezdése, a Pp. 64. § (1) bekezdése, a Pp. 65. § a) pontja, valamint az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. törvény 39.§ (1) bekezdése alapján.

3.2. A záró részben feltüntetett tényeket alátámasztó bizonyítékok

Az alperes jogi képviselőjének képviseleti jogát az A/2. szám alatt csatolt ügyvédi meghatalmazás igazolja.

Budapest, 2019.04.30.

Tisztelettel:

CRCB Nonprofit Kft.
alperes

MELLÉKLETEK:

A/1 [REDACTED] nyilatkozata az igazolási kérelem alátámasztása végett
A/2 Ügyvédi meghatalmazás